

Veileder tidlig innsats/ spesialundervisning

Tiltaksmodellen for grunnskolene i
Skaun kommune

2014

Innholdet i veilederen

Denne veilederen er utarbeidet for at skolene i Skaun skal få en mer forutsigbar og tilnærmet lik praksis i arbeidet med tidlig innsats og spesialundervisning. Innholdet i er hjemlet i opplæringsloven § 1- 3 *Tilpassa opplæring og tidleg innsats* og kapittel 5 *Spesialundervisning*.

Veilederen inneholder

- Prosedyre "tidlig innsats" grunnskolene i Skaun 1.- 4. trinn
- Begrepsavklaringer
- Tiltaksmodellen.

Tiltaksmodellen beskriver de ulike fasene i arbeidet med tilpasset opplæring/ spesialundervisning, fra noen stiller spørsmål ved om eleven får tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen, til man har evaluert elevens utbytte av spesialundervisningen i årsrapport. Modellen forsøker å klargjøre oppgaver og ansvar for de ulike aktørene. Modellen skal bidra til å sikre at barn og unge får oppfylt sine rettigheter etter opplæringsloven kapittel 5, samt skape et felles språk knyttet til saksgang og behandlingsrutiner. Tiltaksmodellen skal også være til hjelp for samarbeidet mellom skole, hjem, PP-tjeneste og kommune, og for å forbedre kvaliteten på tilbudet eleven får.

For utfyllende informasjon:

"Veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning" og <http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/>

Lykke til med arbeidet!

Skaun 4.7.2014

Maren Skrove Granum

Fagleder PP-tjenesten

Hege Røttereng

Rådgiver grunnskole

Prosedyrer "Tidlig innsats" grunnskolen i Skaun kommune

MÅL: Gi skolene et system for å sikre tidlig innsats på 1. – 4. årstrinn

Opplæringsloven § 1-3. Tilpassa opplæring og tidleg innsats

"Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og lærekandidaten.

På 1. til 4. årstrinn skal kommunen sørge for at den tilpassa opplæringa i norsk eller samisk og matematikk mellom anna inneber særleg høg lærartettleik, og er særleg retta mot elevar med svak dugleik i lesing og rekning."

- Skoleeier har ansvar for at skolene arbeider etter lokale rutiner/planer som ivaretar bestemmelsen. Skoleeier ønsker derfor et system som sikrer at det utvikles lokale planer for tidlig innsats i opplæringen og at disse er i tråd med bestemmelsen, jf. Opplæringsloven § 13-10 annet ledd.
- Skoleeier ønsker videre å ha rutiner for å innhente informasjon/dokumentasjon slik at skoleeier kan vurdere skolenes arbeid med tidlig innsats, samt ha rutiner for å følge opp eventuelle mangler i arbeidet med tidlig innsats på skolene.
- Det øremerkes ressurser til tidlig innsats i ressursfordelingsmodellen for grunnskolen

TILTAK	NÅR	ANSVAR
Kartlegging av bokstavkunnskap og begreper hos nye 1.trinns elever Igangsetting av tiltak som følge av vårens evalueringer på 2. – 4.trinn	Tidlig høst	Kontaktlærer/spesped. koordinator.
Utarbeide tilpassede leselekser ut i fra kartlegging	Tidlig høst	Kontaktlærer
I verksette tiltak for de som har lavest score på begreps- og bokstavkunnskapskartlegging Ny start/lesefres/lesekurs	Tidlig høst	Spes.ped koordinator/kontakt lærer/
Veiledet lesing på tilpasset nivå	Hele skoleåret	Kontaktlærer
Avtale med PPT dato for gjennomgang av kartleggingsprøver fra Udir	Januar	Rektor/spes ped. koordinator
Gjennomføring av kartleggingsprøver fra Udir	Vår	Rektor bestiller/ Kontaktlærer gjennomfører
Gjennomgang av resultatene kartleggingsprøver fra Udir	Vår	Kontaktlærer/ spesped.koordinator/ PPT
Utarbeide en plan for tiltak ut i fra resultat på kartleggingsprøvene	Vår	Kontaktlærer/spesped. Koordinator og PPT
Evaluere tiltak i forhold til tidlig innsats på trinnet. Skrive en kort rapport på elever som har deltatt på styrking	Juni	Kontaktlærer/spes ped.koordinator.
Tidlig innsats er tema i fagnettverk. Tiltak drøftes og evalueres.	Juni	Rådgiver grunnskole/ Fagnettverk grunnskole

Hva betyr?

Tidlig innsats:

Tidlig innsats betyr at man skal sette i gang tiltak for en elev med én gang det er behov for det, når som helst i skoleløpet. Det er viktig å prioritere forebygging.

Det er en utfordring å inkludere alle så tidlig som mulig i gode læringsprosesser, og å gripe inn på en rask og god måte når det avdekkes behov for ekstra innsats. Alle skal få muligheter til å lykkes.

Prinsippet om tidlig innsats er konkretisert i opplæringsloven. Her har skolene en lovfestet plikt til å tilrettelegge i form av tidlig innsats for elever på 1.-4. årstrinn i fagene norsk eller samisk og matematikk. Innsatsen skal rettes mot elever som har svake ferdigheter i lesing eller regning. Formålet er å styrke de grunnleggende ferdighetene i lesing og regning på tvers av fag.

Tilfredsstillende utbytte

En elev har rett til spesialundervisning dersom han eller hun ikke har tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet.

For å avgjøre dette, må skolen se både på hva som er den ordinære opplæringen, og hva som vil være et tilfredsstillende utbytte av opplæringen for den enkelte elev.

Det finnes ikke noe entydig kriterium for hva som er et tilfredsstillende utbytte av opplæringen for den enkelte elev. Tilfredsstillende utbytte er et skjønnsmessig vurderingstema. Hva som er et tilfredsstillende utbytte er en individuell vurdering.

Tilpasset opplæring

Alle elever skal få tilpasset opplæring. Skolen skal sikre at elevene får best mulig utbytte av opplæringen, for eksempel ved hjelp av organisering og pedagogiske metoder.

Tilpasset opplæring er et gjennomgående prinsipp i hele grunnopplæringen og er nedfelt i opplæringsloven § 1-3. Her fremgår det at «opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og lære kandidaten».

Prinsippet om tilpasset opplæring favner både den ordinære opplæringen og spesialundervisning. I den ordinære opplæringen har ikke eleven rett til noen særskilt tilrettelegging. Tilpasset opplæring er ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for at elevene skal oppleve økt læringsutbytte. Opplæringen må tilpasses den enkelte elevs evner og forutsetninger, samtidig som det er viktig å opprettholde et fellesskap for elevene. Det

handler om å finne en balanse mellom den enkelte elevs evner og forutsetninger og fellesskapet som elevene er en del av.

Ved å variere mellom ulike typer arbeidsoppgaver, arbeidsmåter, lærestoff, læremidler og organisering, skaper læreren et læringsmiljø hvor denne balansen blir ivaretatt. Skolen skal bruke sin kompetanse til å lede læringsprosesser som tar utgangspunkt i de forutsetninger og evner elevene har. Da må skolen kontinuerlig vurdere, variere og endre sin egen praksis.

Høy lærer- og skolelederkompetanse, godt læringsmiljø og gode systemer for lokalt arbeid med læreplaner, vurdering og tilbakemelding er viktige forutsetninger for å fremme en opplæring som er tilpasset elevenes evner og forutsetninger.

Spesialundervisning

Spesialundervisning er en mer omfattende form for tilpasset opplæring, og eleven har et enkeltvedtak.

Hvis eleven ikke får et tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har han eller hun rett til spesialundervisning. Spesialundervisning kan for eksempel bestå av forsterket organisering, avvik fra læreplanen eller lærer med særskilt kompetanse.

Skolen har ansvaret for å vurdere om eleven trenger spesialundervisning. Foreldrene eller eleven kan selv ta initiativ og kreve at skolen gjør nødvendige undersøkelser for å finne ut om barnet trenger spesialundervisning.

Skolen skal be PP-tjenesten om å utarbeide en sakkyndig vurdering. Den skal vise om eleven har behov for spesialundervisning, og hva slags opplæringstilbud skolen bør gi, og i hvilket omfang. Før skolen ber om en vurdering, skal foreldrene/eleven samtykke.

Skolen fatter enkeltvedtak om spesialundervisning på bakgrunn av den sakkyndige vurderingen fra PP-tjenesten. Før skolen fatter enkeltvedtak om spesialundervisning skal foreldrene/eleven samtykke. Dersom eleven har rett til spesialundervisning skal skolen utarbeide en individuell opplæringsplan (IOP). Den skal, så langt som mulig, utarbeides sammen med eleven og foreldrene.

En gang i året skal skolen lage en skriftlig oversikt over opplæringen eleven har fått, og en vurdering av utviklingen til eleven.

Tiltaksmodellen

FASE 1:

Når man tror at eleven ikke får tilfredsstillende utbytte

I denne fasen får eleven ordinær opplæring, og *ikke* spesialundervisning.

Fasen kjennetegnes ved at noen på skolen eller foreldrene til eleven stiller spørsmål ved om eleven får tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen. Årsaken til bekymringen kan være at eleven strever faglig eller sosialt.

I fase 1 er ikke PP-tjenesten formelt koblet inn for å vurdere den enkelte elev sitt behov, men saken kan drøftes anonymt for å støtte skolen i arbeidet med tiltakene. PP-tjenesten kan også være tilstede for å gi råd og veiledning i det systemrettede arbeidet til skolen.

Skolens plikt til å vurdere og eventuelt prøve ut tiltak med sikte på å gi eleven tilfredsstillende utbytte av opplæringen før vedtak om spesialundervisning, lovfestes i **opplæringsloven § 5-4**.

Hva skjer i fase 1?

- Skolen/læreren har plikt til å vurdere elevens læringsutbytte kontinuerlig.
- Foreldrene eller noen på skolen har mistanke om at eleven ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringen.
- Eleven og foreldrene har rett til å be om en vurdering av om eleven har behov for spesialundervisning.
- Lærerne har plikt til å vurdere om eleven trenger spesialundervisning og å melde fra til rektor (også kalt varslingsplikten).
- Rektor har ansvar for å behandle saken.
- Skolen har plikt til å vurdere og eventuelt prøve ut tiltak med sikte på å gi eleven tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

For mer informasjon om fase 1:

<http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/Skole/>

Vedlagte skjema brukes til drøfting, iverksettelse og evaluering av tiltak i forhold til elever det er grunn til å bekymre seg for. Skjema er også skolen dokumentasjon av hva som er gjort og hvilket arbeid som er utført.

Oppgaver/tiltak	Hva, hvilke (oppsummering)
<p>Problembeskrivelse</p> <p>Hva er elevens styrke?</p> <p>Hva er elevens vansker?</p>	
<p>Observasjon/kartlegging/screening Eks.: Språk 6 - 16, Setningsleseprøven, Carlsten, LOGOS, 20 spørsmål Ordkjedetesten, Nasjonale prøver, M-prøver, Strategiobservasjon i matematikk, ukeslutt-prøver, fagprøver, underveisvurdering</p>	
<p>Foreldresamarbeid Type kontakt Tiltak</p>	
<p>Tiltak på skolenivå/klassenivå i f t tilpasset opplæring</p> <p>Hva er prøvd ut? Hvilken tilrettelegging er gjennomført?</p>	
<p>LP</p>	
<p>Evaluering av utprøvde tiltak</p>	
<p>Konklusjon</p>	
<p>Underskrift foresatte</p>	

Tiltaksmodellen

FASE 2:

Skolen sender henvisning til PPT

Når skolen mener at eleven, til tross for eventuelle forsøk med ulike tiltak, ikke vil kunne få et tilfredsstillende utbytte, skal rektor sende en formell henvisning til PP-tjenesten. PP-tjenesten skal foreta en sakkyndig vurdering av elevens behov.

Når skolen sender henvisningen til PP-tjenesten skal det legges ved en beskrivelse av skolens vurdering og begrunnelse. Dette gjøres i skjema for skolens pedagogiske kartlegging. Før saken henvises til PP-tjenesten, skal det også foreligge et samtykke fra foreldrene.

Hva skjer i fase 2?

- Kontaktlærer fyller ut skolens pedagogiske kartlegging på bakgrunn av arbeidet gjort i fase 1.
- Rektor sørger for at all nødvendig kartlegging jf. fase 1 følger saken.
- Skolen oversender saken til PP-tjenesten for sakkyndig vurdering.
- Skolen ber PP-tjenesten utrede elevens behov.

For mer informasjon om fase 2:

<http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/Skole/>

Grunnlaget for tilmeldingen til PP-tjenesten skal være skriftliggjort i vedlagte skjema. Dette for å gi innsikt i elevens bakgrunnshistorie, beskrivelse av skolens kartlegging, iverksatte tiltak for å tilpasse opplæringen og evaluering av disse, samt elevens faglig fungering.

SKOLENS PEDAGOGISK KARTLEGGING

Navn	Født	Skole	Trinn
Foresatte	Rapporten er skrevet av		Dato

Bakgrunnsinformasjon

Elevens ferdigheter, kunnskaper og utviklingsmuligheter:

Norsk:

Engelsk:

Matematikk:

Teoretiske fag:

Sosiale mål:

Undersøkelser og vurderinger

Eks.:Språk 6-16, Carlsten, elevsamtaler, samtale med spes.ped.koordinator, observasjon av kontaktlærer. Gjennomførte kartlegginger sendes med henvisningen.

Tiltak som er utprøvd i forkant av henvisningen

1. Saken er drøftet i LP-gruppe
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Skolens forutsetninger for å gi tilpasset opplæring

Elevens utbytte av opplæringstilbudet

Per har behov for spesialundervisning i fagene norsk og engelsk.

Norsk:

- 1. Norsk muntlig kommunikasjon: følger kompetansemålene for..... trinn*
- 2. Norsk skriftlig kommunikasjon: følger delvis kompetansemål for trinn*
- 3. Språk, litteratur og kultur: Følger kompetansemål for trinn*

Engelsk:

- 1. Språklæring: følger kompetansemål for trinn*
- 2. Muntlig kommunikasjon: følger kompetansemål for trinn*
- 3. Skriftlig kommunikasjon: følger kompetansemål for trinn*
- 4. Kultur, samfunn og litteratur: følger kompetansemål for trinn*

De andre fagene følgerkompetansmålene for

Kunnskapsløftets generelle del ; det samarbeidende menneske.

Lærernes vurdering av behov for avvik fra lærerplanen

Foreldrene skal ha kopi av pedagogisk kartlegging.

VEILEDNING TIL SKOLENS PEDAGOGISK KARTLEGGING

Nedenfor forklares hva som ligger i de ulike momentene i pedagogisk kartlegging. Læreren står selvsagt fritt til å trekke fra eller legge til i sin utfylling av den pedagogiske kartleggingen. For elever som man tidligere har skrevet pedagogisk kartlegging på er det de to siste punktene som blir spesielt viktige.

Bakgrunnsinformasjon

Elevens skolehistorie:

Hvilke skoler har eleven gått på? Har det vært perioder med høyt fravær som følge av vegring eller sykdom? Har eleven vært i kontakt med hjelpeapparatet? Hvordan har eleven fungert på skolen?

• *Problembeskrivelse:*

Hvilke vansker har eleven i skolesituasjonen / henvisningsgrunn?

• *Forhold av særlig betydning for opplæringen:*

Ta med ting du mener vil være av betydning for elevens opplærings situasjon.

Hvordan er miljøet i klassen? Hvordan er det faglige nivået på trinnet og i gruppen? Er eleven frisk, går eleven på medisiner, virker eleven opplagt, eller er eleven trett og sliten / fravær? Opplysninger fra eleven og foreldrene kan også høre hjemme her. Elevens holdninger til skolen.

Elevens ferdigheter, kunnskaper og utviklingsmuligheter

(Både det eleven mestrer og det eleven ikke mestrer, skal beskrives)

- *Interesser på skolen:*

Hva er eleven spesielt interessert i på skolen? Er eleven nysgjerrig, fysisk aktiv eller liker eleven seg best i friminuttene? Hvilke fag og aktiviteter liker eleven?

- *Språklig:*

Beskriv elevens språklige fungering. Flerspråklige elever: Hvordan fungerer eleven på morsmålet? Er eleven dyktigere på morsmålet enn på norsk? Hvordan er uttalen? Hvordan er ordforrådet og begrepsforståelsen? Hvordan er elevens språklige utvikling?

- *Faglig (i fag og deler av fag): Utgangspunktet Kunnskapsløftet*

Beskriv elevens ferdigheter, kunnskaper og utviklingsmuligheter innenfor ulike fag og fagområder hvor det ønskes en vurdering av behov for spesialundervisning.

Hva får eleven til med hjelp? Hva klarer eleven uten hjelp? I hvilken grad greier eleven å utnytte læreren som veileder, formidler og tilrettelegger?

Norsk: Elevens lesehastighet, skriveferdighet, lese- og lytteforståelse. Klassens generelle nivå.

- *Sosialt:*

Beskriv hva eleven mestrer av sosiale utfordringer. Vurder elevens sosiale kompetanse i forhold til opplæringens mål i læreplanens generelle del. Hvordan fungerer eleven sammen med jevnaldrende? Hvordan fungerer eleven sammen med voksne? Hvordan fungerer eleven i timene / friminuttene? Er vanskene grunnet i et samspillsproblem, og i så fall hvordan kan de voksne på skolen medvirke til endring?

- *Trivsel, motivasjon og læringsstrategier:*

Trives eleven på skolen? Er trivselen stabil, eller varierer den fra dag til dag? Hvordan er elevens motivasjon for læringsarbeidet og de sosiale utfordringene han / hun møter på skolen?

Gjør eleven en innsats fordi han / hun liker det, eller er det mer av plikt? Hvordan reagerer eleven på faglige og sosiale utfordringer: Trekker eleven seg unna? Liker eleven utfordringer? Varierer elevens atferd i ulike fag? Når fungerer eleven godt, og i hvilke situasjoner oppstår problemene?

- *Evne til å jobbe målrettet i ulike sammenhenger:*

Setter eleven seg egne mål for læringsarbeidet? Hvor lenge kan eleven holde på med ulike typer læringsarbeid, slik som:

1. Individuell oppgaveløsning?

2. Selvvalgte læringsaktiviteter?

3. Lærerstyrte læringsaktiviteter?

Hvor lenge kan eleven jobbe målrettet med andre i ei gruppe? Mestrer eleven dobbelttimer?

Hvordan mestrer eleven overgangssituasjoner?

Undersøkelser og vurderinger

- *Kartleggingsprøver:*

Beskriv både kvalitative og kvantitative resultater. Oppgi poengsummer og se dette i forhold til de normer som finnes. Hvis mulig bør en oppgi resultater fra kartleggingsprøver fra både før og etter tiltak (gjærne den samme prøven).

- *Formelle vurderinger:*

Oppgi elevens karakterer (gjelder fra og med 8. trinn).

- *Observasjon:*

Hva ble observert? Hvilke funn ble gjort?

- *Elevsamtalen:*

Elevens vurdering av egen situasjon – faglig og sosialt

Tiltak som er utprøvd i forkant av henvisningen

- *Hva er prøvd?*

Beskriv tiltakene / metode

- *Hvor lenge?*

Angi hvor lenge de ulike tiltakene har vært iverksatt.

- *Hvordan var tiltakene organisert?*

I gruppe, som enetimer, som prosjekt, annet?

- *Resultat?* Bidro tiltakene til at elevens opplæringstilbud ble forsvarlig? Hva fungerte? Hva fungerte ikke? Hva ble gjort av endringer underveis? Hvorfor ble resultatet som det ble? Hvordan var elevens erfaring med tiltakene?

Skolens forutsetninger for tilpasset opplæring

- *Arbeidsmetoder:*

Gir lærernes / skolens arbeidsmetoder nok fleksibilitet for å gi elevene tilpasset opplæring?

- *Læremidler:*

Beskriv hvilke læremidler skolen har til disposisjon. Eks.: Forenklede læreverk, lydbøker, diktafon, pedagogisk programvare, internett med mer. Beskriv hvordan læremidlene brukes for å tilpasse opplæringen.

- *Kompetanse:*

Beskriv lærernes utdanning, erfaring og særlige kvalifikasjoner. Er den samlede kompetansen tilstrekkelig til å møte elevens behov? Beskriv hvordan lærernes kompetanse brukes for å tilpasse opplæringen.

- *Lærerdekning:*

Beskriv hvordan undervisningskreftene (inklusive eventuelle assistenter) brukes for å tilpasse opplæringen.

- *Grupper:*

Eksisterer det grupper for tilpasset opplæring, alternative grupper og liknende? Beskriv hvordan gruppene brukes for å tilpasse opplæringen.

- *Leksehjelp:*

Tilbyr skolen leksehjelp? Beskriv hvordan leksehjelpen foregår og i hvilket omfang.

- *Samarbeid skole-hjem:*

Beskriv kvaliteter ved skole-hjem-samarbeidet. Eks.: Skolen er i god dialog med foreldrene og de gir hverandre nyttige innspill i forhold til elevens opplæringstilbud, faglig og sosialt. Foreldrene sier ifra når det blir for mye eller for vanskelige lekser.

- *Fysisk tilrettelegging, organisert inne, ute*

Er skolens fysiske tilrettelegging (i – utafør klasserommet) tilfredsstillende for å gi elevene tilpasset opplæring i den grad det er behov?

Elevers utbytte av opplæringstilbudet

- *Opplæringstilbudet og elevens utbytte:*

For å vurdere utbyttet av opplæringen må skolen gi en beskrivelse av lærernes undervisning (forrige hovedpunkt) og elevens læring. Hvordan har skolen klart å møte elevens behov, og hvordan har eleven klart å nyttiggjøre seg opplæringen?

- *Fag / områder hvor utbyttet av opplæringen er forsvarlig:*

Beskriv ulike fag og områder hvor utbyttet av opplæringen er forsvarlig med de tilpasninger som er gjort. Bruk læreplanen når du beskriver dette. – Vær konkret!

- *Fag / områder hvor utbyttet av opplæringen ikke er forsvarlig:*

Beskriv ulike fag og områder hvor utbyttet av opplæringen ikke er forsvarlig til tross for de tilpasninger som er gjort. Bruk læreplanen når du beskriver dette. – Vær konkret!

Lærernes vurdering av behov for avvik fra læreplanen

- *Mål:*

Her skal du vurdere hva som er realistiske mål for opplæringen. Forhold deg til læreplanen. Må det settes andre mål for læringsarbeidet enn det som ligger innenfor den ordinære opplæringen?

- *Innhold:*

Er det nødvendig å velge bort noe fra fagplanen? Må innholdet i opplæringen avvike fra det ordinære?

- *Organisering:*

I hvilken form bør opplæringen gis? Har eleven behov for enetimer? I mindre grupper? Kan hjelpen gis i stor gruppe / på trinnet, evt. annet?

- *Arbeidsmåter:*

Elever kan ha behov for ulike arbeidsmåter for å nå opplæringsmålene. Noen elever vil hovedsakelig benytte seg av bestemte arbeidsmåter, som ikke alltid er de samme som den ordinære opplæringen for trinnet. Dette kan for eksempel gjelde ulike programmer og opplegg.

Tiltaksmodellen

FASE 3:

PP-tjenesten gjør en sakkyndig vurdering av elevens behov

Dette er fasen hvor PP-tjenesten utreder og gir en tilråding til skolen om eleven har behov for spesialundervisning eller ikke.

I denne fasen sier også PP-tjenesten hva som vil gi et forsvarlig opplæringstilbud for eleven, dersom det er behov for spesialundervisning. Fasen avsluttes med at PP-tjenesten sender tilrådingen til skolen.

PP-tjenesten har plikt til å rådføre seg med eleven/foreldrene i arbeidet med å utforme tilbud om spesialundervisning og legge stor vekt på synspunktene deres.

Sakkyndig vurdering består av

- en utredning
- en tilråding

Den sakkyndige vurderingen skal ligge til grunn før skolen avgjør om eleven har rett til spesialundervisning, jf, oppl § 5-3. Skolen bruker også den sakkyndige vurderingen når de skal lage en individuell opplæringsplan (IOP).

Hva skjer i fase 3?

- PP-tjenesten gjennomfører en sakkyndig vurdering som består av utredning og tilråding.
- PP-tjenesten har plikt til å rådføre seg med eleven/foreldrene i arbeidet med å utforme tilbud om spesialundervisning og legge stor vekt på synspunktene deres, jf. § 5-4 tredje ledd.
- Foreldrene/eleven har rett til å få kjennskap til innholdet i den sakkyndige vurderingen.

For mer informasjon om fase 3

<http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/Skole/>

Tiltaksmodellen

FASE 4:

Skolen vurderer og avgjør om eleven har rett til spesialundervisning (vedtaksfasen)

Etter at PP-tjenesten har oversendt sin sakkyndige vurdering til skolen, skal skolen vurdere og avgjøre om eleven har rett til spesialundervisning.

Det er skoleeier som har myndighet til å fatte enkeltvedtak. Myndigheten til å fatte enkeltvedtak har skoleeier delegert til rektor ved skolen.

Det skal fattes enkeltvedtak både når spesialundervisning innvilges og blir avslått. Det er viktig for elevens rettsikkerhet at kommunen eller skolen fatter enkeltvedtak også når de avslår.

Fasen avsluttes med at enkeltvedtaket sendes til foresatte. Foresatte har alltid rett til å klage på enkeltvedtak.

Dersom foreldrene eller eleven klager på vedtaket, er også klagebehandlingen en del av vedtaksfasen.

Enkeltvedtaket må være i samsvar med regelverket.

Hva skjer i fase 4?

- Rektor er ansvarlig for at enkeltvedtak fattes.
- Foreldrene/eleven har rett til å uttale seg før det blir fattet enkeltvedtak, og rektor skal legge stor vekt på deres syn. Retten til å uttale seg er spesielt viktig når rektor vil gjøre avvik fra den sakkyndige vurderingen.
- Foresatte må samtykke før rektor fatter enkeltvedtak om å sette i gang spesialundervisning.
- Foresatte kan klage på et avslag om spesialundervisning, på innholdet i enkeltvedtaket, på saksbehandlingen og på manglende oppfyllelse av vedtaket. Fylkesmannen er klageinstans.

For mer informasjon om fase 4

<http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/Skole/>

Tiltaksmodellen

FASE 5:

Eleven får spesialundervisning – utarbeidelse av individuell opplæringsplan (IOP)

Planleggings- og gjennomføringsfasen starter når rektor har fattet et enkeltvedtak som gir eleven rett til spesialundervisning.

Når rektor har fattet et enkeltvedtak som gir eleven rett til spesialundervisning, må skolen utarbeide en individuell opplæringsplan (IOP) for eleven.

Planleggingsfasen handler blant annet om utforming av IOP. IOP-en er et verktøy for lærerne både i spesialundervisningen og i den ordinære opplæringen.

Hva skjer i fase 5?

- Skolen utarbeider en individuell opplæringsplan (IOP).
- Skolen trenger ikke få en godkjenning av den individuelle opplæringsplanen fra foreldrene/eleven.

VEILEDNING TIL UTFYLLING AV IOP

Alle elever som får spesialundervisning skal etter oppl § 5-5 ha en IOP.

En IOP skal:

- Gjelde for de fag og områder som eleven er tilrådd spesialundervisning
- Vise mål og innholdet i opplæringen, angi det lærestoffet eleven skal arbeide med, aktivitetsområder og arbeidsområder
- Fungere som et arbeidsverktøy for skolen/læreren gjennom å være en kortfattet og praktisk plan til hjelp i planlegging, gjennomføring og evaluering av opplæringen.
- Bygge på sakkyndig vurdering og være i samsvar med vedtak om spesialundervisning
- Ikke fastsette noe som ikke er innenfor rammene av enkeltvedtaket

Opplæringen skal være i samsvar med LK06. Mål i IOP hentes fra KL06 og/eller lokale læreplaner for Skaun kommune. Hvor detaljert en IOP skal være, avhenger av elevens behov

Til utfylling av skjema:

Finn bakgrunnsmateriale som trengs, bl.a sakkyndig vurdering og enkeltvedtak.

- Kryss av for årsevaluering når det er det som skrives
- Det som står uthevet med rødt skal fjernes før IOP skrives
- IOP skal skrives for de fagene eleven skal ha spesialundervisning i, det vil si de områdene skolen har fattet enkeltvedtak på.
- Fagområder strykes og tilføres alt etter hvor eleven skal ha spesialundervisning (jmfr sakkyndig vurdering og enkeltvedtak). "Tabellene" for delmål og tiltak/halvårsevaluering slettes eller kopieres opp i flere eksemplarer, alt etter behov. Skal for eksempel eleven ha spesialundervisning i kroppsøving lages egen "tabell" for dette. For oversiktens del tenker vi at hvert fagområde bør få egne kompetansemål og delmål. Om eleven skal ha spesialundervisning i både norsk muntlig og i norsk skriftlig kan det også være hensiktsmessig å skille disse.
- Kompetansemål/ avvik fra læreplanen vil omhandle hvilket årstrinn eleven jobber etter i de ulike fagområdene eleven får spesialundervisning i (jmfr sakkyndig vurdering og enkeltvedtak).
- Delmålene skal være konkrete, spesifikke og målbare. Målene bør kunne nås i perioden planen gjelder for. Lag ekstra rader for mål ved behov. Her vil lokale læreplaner være et viktig verktøy.
- Det er viktig at evalueringen samsvarer med de målene som er satt opp i IOP-en.
- I arbeidet med sosial kompetanse anbefales bruk av "Utvikling av sosial kompetanse; Veileder for skolen" som nå er revidert og tilpasset L-06.

En god IOP

- har en enkel form
- er lett å forstå
- har en relativt lite arbeidskrevende utfylling
- har en logisk oppbygging
- viser helhet og sammenheng i elevens opplæringstilbud
- gir godt grunnlag for å evaluere opplæringen

For mer informasjon om fase 5

<http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/Skole/>

Sist endret juli 2014

SKAUN KOMMUNE

Individuell opplæringsplan SKOLEÅRET 2012/2013

Årsevaluering: [] Unntatt Offentlighet § 13

Elevens navn		Født:	Trinn	Kjønn
Skole			Foresatte med adresse / tlf	

Kontaktlærer	Pedagoger / assistenter som utfører spesialundervisning	I øvrig opplæring
Elevens vanske: (evt. Diagnose)		

Opplæringslova § 5-5: "For elever som får spesialundervisning skal det utarbeidast individuell opplæringsplan. Planen skal vise mål for og innhaldet i opplæringa og korleis ho skal drivast. Skolen skal ein gong i året utarbeide skriftleg oversikt over den opplæringa eleven har fått, og ei vurdering av utviklinga til eleven. Utviklinga til eleven skal vurderast ut i frå måla som er satt i eleven sin individuelle opplæringsplan". Når en elev får spesialundervisning i flere fag/områder skal disse samles i en felles IOP.

SKAUN KOMMUNE

**Eleven får spesialundervisning i følgende fagområder / emner:
I de øvrige fag får eleven opplæring etter opplæringslovens § 1.3.**

FAGOMRÅDE:

KOMPETANSEMÅL/ AVVIK FRATRINNETS LÆREPLAN (fra k.løftet)	KONKRETE DELMÅL FOR SKOLEÅRET	TILTAK / MATERIELL / METODER	Årsevaluering
<i>Her skrives avvik fra trinnets læreplan. Det vil si de målene eleven skal jobbe etter.</i>			

Tiltaksmodellen

FASE 6

Skolen evaluerer og vurderer veien videre

I denne fasen skal skolen vurdere og evaluere elevens utvikling og hvordan opplæringstilbudet fungerer. Elevens utvikling skal vurderes kontinuerlig. Det skal hvert år skrives en årsrapport. Frist for innsending til PPT er 15. juni.

Evalueringen skal gi skolen grunnlag for å justere det videre arbeidet, enten det gjelder innhold, arbeidsmåter, organisering eller metoder.

Skolen bør vurdere elevens utvikling fortløpende hele året. Elever som mottar spesialundervisning har også rett til underveisvurdering.

I årsrapporten skal skolen årlig vurdere den opplæringen eleven har fått og elevens utvikling ut fra de målene som er satt i elevens individuelle opplæringsplan (IOP).

Problemstillinger som skolen har behov for å tenke gjennom:

- Hvordan har elevens opplæring vært – hva har vært bra og mindre bra i opplæringen?
- Hvordan har elevens utvikling vært sett i forhold til målene i IOP?
- Er målene fortsatt relevante eller er det behov for å justere dem?
- Bør tiltakene som gjelder organisering og arbeidsmåter justeres?
- Er det fortsatt behov for spesialundervisning?
- Hvordan bør det videre arbeidet legges opp? Bør det gjøres justeringer i opplegget for øvrig?
- Elevene bør trekkes aktivt med i vurderingen av sin trivsel, læring og utvikling.

I denne fasen må skolen også vurdere om det er behov for å videreføre spesialundervisningen, om det er nødvendig å henvise eleven til PP-tjenesten igjen, om saken kan avsluttes, og hvordan overgangen mellom ulike opplæringsår og overgangen mellom ulike skoler skal løses.

Hva skjer i fase 6?

- Skolen skriver årsrapport i IOP for inneværende skoleår.
- Skolen sender årsrapporten til foresatte. Kopi sendes PPT innen 15. juni.
- Skolen vurderer om eleven fortsatt har behov for spesialundervisning og om det er behov for å henvise eleven til PP-tjenesten igjen.

For mer informasjon om fase 6.

<http://www.udir.no/Regelverk/tidlig-innsats/Skole/>

Sist endret juli 2014